Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Kelias tvirtesnės ES tarpuskaitos sistemos link“

(COM(2022) 696 final)

ir dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl priemonių, skirtų pernelyg didelėms pozicijoms trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu mažinti ir Sąjungos tarpuskaitos rinkų efektyvumui didinti, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2017/1131

(COM(2022) 697 final – 2022/0403 (COD))

(2023/C 184/09)

Pranešėjas **Florian MARIN**

Prašymas pateikti nuomonę	Taryba, 2023 1 31
	Europos Parlamentas, 2023 2 1
	Europos Komisija, 2023 2 8
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2023 3 2
Priimta plenarinėje sesijoje	2023 3 22
Plenarinė sesija Nr.	577
Balsavimo rezultatai	
(už / prieš / susilaikė)	201 / 1 / 3

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1. Komitetas palankiai vertina pasiūlymą dėl reglamento [1] ir Komisijos pastangas užtikrinti mūsų kapitalo rinkų strateginį savarankiškumą, padidinti vidaus tarpuskaitos pajėgumus ir padaryti ES tarpuskaitos sistemą saugesnę ir patikimesnę. Komitetas mano, kad ES kapitalo rinkų finansiniam stabilumui labai svarbu turėti konkurencingą ir veiksmingą tarpuskaitos sistemą.

1.2. EESRK siūlo, kad ES įsisteigę tarpuskaitos namai plėtotų bei formuotų savo pajėgumų sistemas ir investuotų į jų tobulinimą, kad rinkos dalyviai būtų skatinami atlikti savo operacijų tarpuskaitą Europos Sąjungoje.

1.3. Komitetas mano, kad turėjo būti įgyvendintas išsamus planas, skatinantis iš karto po „Brexit'o“ pereiti prie ES įsikūrusių tarpuskaitos vykdytojų, ir yra nusivylęs lėtu sprendimų, susijusių su 81 trilijono eurų vertės išvestinių finansinių priemonių rinka, priėmimo procesu. EESRK tikėjosi aiškesnio principinio nusistatymo dėl pozicijų JK pagrindinių sandorio šalių (PSŠ) atžvilgiu mažinimo ir konkretesnių taisyklių bei paskatų, kad būtų pereita prie ES įsisteigusių PSŠ.

1.4. EESRK mano, kad labai svarbu turėti konkrečių duomenų apie ES tarpuskaitos sistemą, įskaitant visas turto klases ir apimtis, ir, jo nuomone, šioje srityje reikėtų nuveikti daugiau. Turėtų būti reguliariai svarstomas surinktų duomenų ir rizikos dinamikos ryšys, kad būtų galima tiksliai suprasti riziką finansiniam stabilumui. EESRK palankiai vertina tai, kad greta finansinės rizikos modeliuose turi būti atsižvelgiama ir į PSŠ kylančią socialinę, valdymo ir aplinkos riziką, kuri turėtų būti vienodai svarbi skirtinguose rizikos scenarijuose ir analizėse.

[1] COM(2022) 697 *final*.

1.5. EESRK prašo išsamiai įvertinti galimas papildomas Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) ir kitų ES institucijų išlaidas, susijusias su darbuotojais, IT sistemomis, jungtinėmis priežiūros grupėmis ir siūlomu jungtiniu stebėsenos mechanizmu.

1.6. Atsižvelgdamas į papildomus ESMA įgaliojimus, suteiktus 2019 m. ERIR reglamento pakeitimais ir dabartiniu pasiūlymu dėl reglamento, EESRK norėtų, kad ESMA veiklai būtų taikoma stabdžių ir atsvarų sistema. Komitetas siūlo ESMA dėti daugiau pastangų siekiant nustatyti didelę dalį ES klientams teikiamų paslaugų, kurių tarpuskaitą turi atlikti ES PSŠ.

1.7. Kalbant apie grupės vidaus sandorius, Komitetas palankiai vertina sprendimą neatleisti subjektų iš šalių, kurios įtrauktos į Mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą ir į didelės rizikos trečiųjų šalių, kurių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu režimai turi strateginių trūkumų, sąrašą, nuo tarpuskaitos prievolių ir garantinės įmokos reikalavimų.

1.8. Atsižvelgdamas į tai, kad reglamentas paskutinį kartą buvo iš dalies pakeistas daugiau nei prieš trejus metus, EESRK apgailestauja, kad Komisija neatliko išsamaus esamos sistemos įvertinimo ir neištyrė, kaip pastaraisiais metais keitėsi ES rinkos patrauklumas. Komitetas palankiai vertina tai, kad įtrauktas 7b straipsnis, ir prašo ESMA praėjus metams nuo reglamento įsigaliojimo pateikti ataskaitą, dėl kokių pagrindinių priežasčių naudojamasi ne ES PSŠ.

1.9. Komiteto nuomone, ES PSŠ privalo skaidriai informuoti apie savo mokesčius, įskaito vertės išlaikymo prievoles ir veiksmus esant nepalankioms rinkos sąlygoms, kad būtų užtikrintas didesnis nuspėjamumas visiems rinkos dalyviams.

1.10. EESRK prašo Komisijos siūlomuose 20 straipsnio pakeitimuose paaiškinti konkrečią termino „skubiai“ apibrėžtį ir prašo teisėkūros institucijų nustatyti, kurių išimčių atveju laikoma, kad reikia priimti „skubius“ sprendimus.

1.11. EESRK pritaria siūlomiems 23 straipsnio pakeitimams, susijusiems su jungtinių priežiūros grupių ir jungtinio stebėsenos mechanizmo sukūrimu. Komitetas siūlo pilietinę visuomenę įtraukti į 23c straipsnyje numatytą stebėsenos mechanizmą, o EESRK – stebėtojo teisėmis – į jungtinį stebėsenos mechanizmą.

1.12. EESRK mano, kad penkerių metų terminas, per kurį Komisija turi peržiūrėti reglamento taikymą, yra per ilgas. Jis taip pat mano, kad reikėtų dėti daugiau pastangų siekiant sutrumpinti leidimų išdavimo arba veiklos ir paslaugų išplėtimo laiką, taip pat sukurti centrinę duomenų bazę. EESRK prašo užtikrinti didesnę Europos tarpuskaitos sistemos sąveiką, taip pat sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti prieigos sprendimus.

1.13. Komitetas pritaria didesniam skaidrumui, kurį suteikia 38 straipsnio pakeitimai, kuriais nustatyta, kad tarpuskaitos nariai ir klientai, teikiantys tarpuskaitos paslaugas, privalo informuoti savo klientus ir potencialius klientus apie garantinių įmokų modelius ir galimus nuostolius ar kitas išlaidas.

2. **Aplinkybės**

2.1. 2015 m. Europos Komisijos inicijuota kapitalo rinkų sąjunga (KRS) yra plataus užmojo ilgalaikis projektas, kuriuo siekiama Sąjungoje užtikrinti laisvą kapitalo judėjimą – vieną iš keturių pagrindinių bendrosios rinkos laisvių. Dėl „Brexit'o“ labai sumažėjo pasaulinis Europos vaidmuo kapitalo rinkose – nuo 22 proc. pasaulinės veiklos prieš „Brexit'ą“ iki vos 14 proc. ([2]) Praėjus trisdešimčiai metų nuo bendrosios rinkos sukūrimo, dvidešimt metų po euro įvedimo ir septyneriems metams po kapitalo rinkų sąjungos iniciatyvos paskelbimo, ES vis dar nėra baigusi kurti bendrąją kapitalo rinką.

2.2. ERIR REFIT ([3]) ir ERIR 2.2 reglamentais ([4]) užtikrintas didesnis skaidrumas, susijęs su trečiųjų valstybių PSŠ, pakeisti tarpuskaitos įgaliojimai ir ES priežiūros institucijai ESMA suteikti papildomi įgaliojimai. Šiuo pasiūlymu dėl reglamento ESMA suteikiami dar didesni įgaliojimai. Kadangi tarpuskaitos pajėgumai yra svarbi KRS dalis, Europos finansų rinkoms kyla pavojus dėl pernelyg didelės priklausomybės nuo trečiųjų valstybių, ypač Jungtinės Karalystės (JK), PSŠ teikiamų paslaugų. Pagal Susitarimą dėl „Brexit'o“ ES leido Jungtinei Karalystei toliau teikti tarpuskaitos paslaugas ES rinkos dalyviams iki 2022 m. birželio mėn. pabaigos. Šis terminas buvo pratęstas trejiems metams dėl grėsmės finansų rinkos stabilumui, siekiant suteikti pakankamai laiko laipsniškam tarpuskaitos operacijų perkėlimui į ES.

([2]) Pranešimas „Nauja ES kapitalo rinkų vizija“.
([3]) OL L 141, 2019 5 28, p. 42.
([4]) OL L 322, 2019 12 12, p. 1.

2.3. Pasiūlymu dėl reglamento siekiama užtikrinti didesnį stabilumą, nuspėjamumą ir proporcingumą visiems tarpuskaitos prievoles turintiems veiklos vykdytojams ir nustatomi reikalavimai rinkos dalyviams pranešti, kiek jie priklausomi nuo trečiųjų valstybių tvarkant savo išvestinių finansinių priemonių sandorius. Siūlomais pakeitimais taip pat akcentuojamos priemonės, kuriomis siekiama padidinti ES PSŠ patrauklumą ir sumažinti administracinę naštą, skatinti centrinę tarpuskaitą ES, įpareigojant tarpuskaitos vykdytojus turėti aktyvią ES PSŠ sąskaitą ir suteikti vietos valdžios institucijoms reikiamus įgaliojimus prižiūrėti su tarpvalstybiniais sandoriais susijusią riziką.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1. EESRK jau seniai ragina priimti teisės aktus, kurie sustiprintų ES kapitalo rinkas ir ilgainiui padarytų jas stabilesnes bei patrauklesnes ([5]). Atsižvelgdamas į pastarojo meto geopolitinius poslinkius (Rusijos invaziją į Ukrainą, padidėjusias energijos kainas, geopolitinę įtampą daugelyje pasaulio regionų ir COVID-19 pandemiją) ir tiesioginį poveikį ekonominei aplinkai, EESRK teigia, kad reikia imtis skubių veiksmų siekiant apsaugoti ir padidinti ES finansų rinkų stabilumą. EESRK mano, kad ES kapitalo rinkų finansiniam stabilumui labai svarbu turėti konkurencingą ir veiksmingą tarpuskaitos sistemą.

3.2. Komitetas palankiai vertina pasiūlymą dėl reglamento ir Komisijos ketinimą imtis veiksmų siekiant užtikrinti mūsų kapitalo rinkų strateginį savarankiškumą, stiprinti vidaus tarpuskaitos pajėgumus ir užtikrinti, kad tarpuskaitos sistema taptų saugesnė ir atsparesnė. Stiprinant ES tarpuskaitos rinką turėtų būti atsižvelgiama į sąnaudas, atsirandančias dėl kapitalo perkėlimo iš ne ES tarpuskaitos rinkų, į poreikį apsaugoti rizika grindžiamą metodą ir į ne ES ir ES finansų rinkų tarpusavio priklausomybę.

3.3. Pasiūlymas iš dalies pakeisti ERIR reglamentą pateiktas po to, kai Europoje smarkiai išaugo energijos kainos, o tai daugiausia lėmė nepagrįstas Rusijos įsiveržimas į Ukrainą; tai sukėlė nestabilumą tarpuskaitos rinkose, nes kai kurios įmonės negalėjo pateikti įkaito pagal savo išvestinių finansinių priemonių sutartis. EESRK ragina ir toliau teikti pirmenybę tarpuskaitos sektoriaus konsolidavimui Europos Sąjungoje. Siekiant padidinti ES tarpuskaitos sistemos konkurencingumą, reikėtų apsvarstyti kainos, likvidumo, rizikos, garantinių įmokų, reguliavimo ir veiksmingumo klausimus. Komitetas pritaria būtinybei sutrumpinti leidimų išdavimo arba veiklos ir paslaugų išplėtimo laiką, taip pat sukurti centrinę duomenų bazę.

3.4. Komitetas mano, kad, siekdamos įtikinti rinkos dalyvius atlikti savo operacijų tarpuskaitą Europos Sąjungoje, ES įsikūrusios PSŠ turi plėtoti bei formuoti savo pajėgumų sistemas ir investuoti į jų tobulinimą, būtent didindamos savo technologinius ir veiklos pajėgumus, užtikrindamos geresnį rinkos dalyvių bendradarbiavimą ir tobulindamos rizikos valdymo praktiką. Nuspėjamumo didinimo sumetimais PSŠ turi skaidriai informuoti apie savo mokesčius, įkaito vertės išlaikymo prievoles ir veiksmus esant nepalankiausioms rinkos sąlygoms.

3.5. Stabilioms kapitalo rinkoms reikia subalansuotos ir stabilios darbo rinkos. EESRK palankiai vertina tai, kad greta finansinės rizikos modeliuose turi būti atsižvelgiama ir į PSŠ kylančią socialinę, valdymo ir aplinkos riziką, ir mano, kad tokių rūšių rizika turi būti vienodai svarbi skirtinguose rizikos scenarijuose ir analizėse.

3.6. EESRK palankiai vertina 2022 m. pradžioje Komisijos surengtas konsultacijas, susitikimus su valstybių narių ir Europos Parlamento, finansinių paslaugų ir ekonomikos bei finansų komitetų atstovais, taip pat dvišalius susitikimus su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

3.7. EESRK yra nusivylęs, kad JK įsisteigusiems tarpuskaitos namams nustatytas neribotos prieigos prie ES įsikūrusių suinteresuotųjų subjektų terminas buvo pratęstas trejiems metams – iki 2025 m. birželio 30 d. Jis mano, kad turėjo būti įgyvendintas išsamus planas, skatinantis iš karto po „Brexit'o“ pereiti prie ES įsikūrusių tarpuskaitos vykdytojų. Komitetas kritiškai vertina ligšiolinį nepakankamą reagavimą, ribotas konsultacijas ir lėtą sprendimų dėl 81 trilijono eurų vertės išvestinių finansinių priemonių rinkos priėmimo procesą.

3.8. Europos bankai gauna naudos iš Jungtinės Karalystės rinkos daugiavaliutinio fondo, o perėjus prie Europos tarpuskaitos namų būtų sukurtas euru grindžiamas tarpuskaitos procesas, todėl bankų sistema patirtų didelių išlaidų. Nors EESRK pritaria šiam perėjimui ir mano, kad jis turi būti kuo greičiau įgyvendintas, jo nuomone, būtina numatyti tinkamas paskatas, kad bankai nepereitų į kitas rinkas. Siekiant konsoliduoti ES tarpuskaitos sektorių, reikia apsvarstyti tikslingesnes ir labiau pritaikytas paskatas.

([5]) OL C 155, 2021 4 30, p. 20.

3.9. Kadangi daug ES rinkos dalyvių savo išvestinių finansinių priemonių sandorių tarpuskaitą atlieka kitose šalyse, EESRK tikėjosi aiškesnės pozicijos, nukreiptos prieš šią tendenciją, ir konkretesnių taisyklių bei paskatų, skatinančių pereiti prie ES įsisteigusių PSŠ. Komitetas tikėjosi, kad bent jau viešieji subjektai privalės atlikti tarpuskaitą ES, ir ragina parengti aiškią viziją, kaip kuo greičiau panaikinti šią priklausomybę.

3.10. EESRK mano, kad plėtojant tarpuskaitos veiklą Europos Sąjungoje reikėtų atsižvelgti į visą tiekimo grandinę, kad tai būtų naudinga rinkos dalyviams. Rinkos likvidumas turėtų būti atidžiai valdomas mažinant prisiimtas pozicijas JK PSŠ atžvilgiu, kartu apibrėžiant ilgesnio laikotarpio perspektyvą ir standartizuojant prieigos prie ES tarpuskaitos rinkos reikalavimus. Reikėtų atsižvelgti į klientų pasirengimą tarpuskaitai ir atlikti įvairų modeliavimą tų klientų naudai. Komitetas taip pat mano, kad ESMA turėtų atidžiai pritaikyti priemones mažiesiems ir vidutinio dydžio rinkos dalyviams.

3.11. EESRK pabrėžia didelę trečiųjų valstybių PSŠ vaidmens svarbą ES finansiniam stabilumui. Labai svarbu sumažinti koncentracijos riziką ir užtikrinti, kad santykiai su šiomis PSŠ būtų grindžiami skaidriu, nuspėjamu, proporcingu ir į riziką orientuotu požiūriu. Šiuo pasiūlymu dėl reglamento ESMA bus suteikta dar daugiau įgaliojimų, todėl EESRK norėtų, kad būtų įdiegta ESMA veiklos stabdžių ir atsvarų sistema.

3.12. EESRK manymu, norint susidaryti aiškų vaizdą stebėsenos tikslais, svarbu turėti konkrečius duomenis apie ES tarpuskaitos sistemą; šie duomenys turi būti palyginami ir apimti visas turto klases ir apimtis. Teisingus duomenis svarbu rinkti tam, kad būtų galima susidaryti tikslų rizikos finansiniam stabilumui vaizdą, ir reikia sistemingai atsižvelgti į surinktų duomenų ir rizikos dinamikos sinergiją. EESRK mano, kad šioje srityje reikėtų nuveikti daugiau.

3.13. Reikėtų apsvarstyti didesnę tarpuskaitos veiklos ir Europos bendro prieigos punkto (ESAP) sinergiją. ESAP skatina duomenimis grindžiamą finansavimą ir gerokai pagerina įmonių, MVĮ ir finansų įstaigų prieigą prie duomenų ir subjektų informacijos, taip pat užtikrinamas ekonomikos pritaikymas skaitmeninei ateičiai, skaitmeninio suvereniteto stiprinimas, spartesnis informacijos srautas ir bendrų standartų nustatymas, daugiausia dėmesio skiriant duomenims, technologijoms ir infrastruktūrai ([6]).

3.14. EESRK pritaria pasiūlymui sušvelninti ERIR išvestinių finansinių priemonių taisykles ir leisti priimti banko garantijas ir akredityvus kaip didelio likvidumo įkaitą, nes šios negrynųjų pinigų alternatyvos užtikrina rinkos likvidumą ir jau yra plačiai naudojamos pažangesnėse kapitalo rinkose, pavyzdžiui, JAV. EESRK pritaria didesniam centrinių bankų vaidmeniui apsaugant ES vartotojus.

3.15. EESRK pritaria siūlomiems 11, 14, 15 ir 17 straipsnių pakeitimams, susijusiems su keturių mėnesių įgyvendinimo laikotarpiu ne finansų sandorio šalims, kurios pirmą kartą turi pasikeisti įkaitu, ir su trumpesnėmis ir ne tokiomis sudėtingomis PSŠ taikomomis procedūromis, kad jos galėtų plėsti savo produktus. Komitetas palankiai vertina siūlomus pakeitimus, nes jais bus supaprastintas veiklos ir paslaugų išplėtimo ir leidimų išdavimo ar atsisakymo juos išduoti procesas. Reikia užtikrinti didesnę Europos tarpuskaitos sistemos sąveiką, taip pat sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti prieigos sprendimus.

4. **Konkrečios pastabos**

4.1. EESRK nesutinka su Europos Komisijos teiginiu, kad „[š]i teisėkūros iniciatyva neturės poveikio ESMA ar kitų Europos Sąjungos įstaigų išlaidoms“, ir mano, kad išlaidos padidės įvairiose srityse, kaip antai darbuotojų, IT sistemų, jungtinės priežiūros grupių ir siūlomo jungtinio stebėsenos mechanizmo. Komitetas pažymi, kad siūlomame 90 straipsnio pakeitime Komisija prašo ESMA pranešti apie „personalo ir išteklių poreikius“. Todėl EESRK ragina nuodugniai įvertinti papildomas išlaidas, apskaičiuoti ir paskelbti numatomą poveikį biudžetui.

4.2. EESRK pripažįsta ir remia Komisijos pasiūlymą nustatyti reikalavimą, kad visi rinkos dalyviai, kuriems taikomos tarpuskaitos prievolės, turėtų ES PSŠ sąskaitą. Jis prašo, kad ESMA, pasikonsultavusi su Europos bankininkystės institucija, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija, Europos sisteminės rizikos valdyba ir Europos centrinių bankų sistema, nustatytų didelę dalį ES klientams teikiamų paslaugų, kurios įvardijamos kaip esminės sisteminės svarbos paslaugos, kurių tarpuskaitą turi atlikti ES PSŠ.

([6]) OL C 290, 2022 7 29, p. 58.

4.3. Komitetas pritaria ketinimui prašyti rinkos dalyvių pateikti tikslius duomenis ir informaciją apie priklausomybę nuo užsienio tarpuskaitos paslaugų teikėjų. Komitetas tikisi, kad ESMA greitai parengs techninius standartus, kuriuose bus apibrėžta ši informacija, laukia išsamios ataskaitos praėjus vieniems metams nuo įsigaliojimo ir tikisi, kad ERIR reglamentas bus atitinkamai iš dalies pakeistas.

4.4. Kalbant apie grupės vidaus sandorius, Komitetas palankiai vertina sprendimą neatleisti subjektų iš šalių, kurios įtrauktos į Mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašą ir į didelės rizikos trečiųjų šalių, kurių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu režimai turi strateginių trūkumų, sąrašą, nuo tarpuskaitos prievolių ir garantinės įmokos reikalavimų. Komitetas visiškai pritaria su šiomis jurisdikcijomis susijusioms administracinėms priemonėms ir mano, kad šie subjektai kelia didelę grėsmę ES finansų sistemai.

4.5. Nors skaitmeninių technologijų atnaujinimas reiškia papildomus biudžeto poreikius, EESRK mano, kad siekiant paremti siūlomus ERIR reglamento atnaujinimus labai svarbu investuoti į skaitmenines technologijas. Komitetas palankiai vertina pasiūlymą dėl priežiūros dokumentų pateikimui internetu skirtos pažangios informacinių technologijų programos, kuria galėtų naudotis visos atitinkamos institucijos.

4.6. EESRK apgailestauja, kad Komisija neatliko išsamaus esamos sistemos vertinimo, atsižvelgiant į tai, kad reglamentas paskutinį kartą buvo iš dalies pakeistas daugiau nei prieš trejus metus. Be to, kad dabartiniai pakeitimai atitiktų savo paskirtį, Komitetas tikėjosi, kad bus tikslingai išanalizuota, kaip pastaraisiais metais keitėsi ES rinkos patrauklumas, ypač pastaruoju metu vykstant reikšmingiems geopolitiniams poslinkiams.

4.7. Komitetas siūlo, kad pagal 7 straipsnį parengti techniniai standartai būtų skaidrūs ir įtraukūs. Taip pat reikėtų atsižvelgti į galimybę atlikti pakeitimus siekiant greitai pritaikyti šiuos standartus. Turto valdytojams svarbu numatyti priemones, kuriomis būtų galima palyginti kainas, susijusias su vykdymo, tarpuskaitos ir tarpuskaitos narių sąnaudomis.

4.8. Komitetas palankiai vertina tai, kad įtrauktas 7b straipsnis, kuriame nurodyta, kad tarpuskaitos paslaugų teikėjai turi pranešti apie tarpuskaitos, atliekamos per ne ES PSŠ, mastą, ir jiems nustatyta prievolė informuoti savo klientus apie galimybę atlikti atitinkamos sutarties tarpuskaitą per ES PSŠ. Komitetas prašo ESMA parengti standartinę ataskaitų teikimo procedūrą, kuri būtų taikoma visose valstybėse narėse, ir rekomenduoja, kad praėjus vieniems metams po reglamento įsigaliojimo būtų pateikta ataskaita, dėl kokių pagrindinių priežasčių naudojamasi ne ES PSŠ. Siekiant bendrojoje rinkoje užtikrinti proporcingumą, taip pat turėtų būti kruopščiai vadovaujamasi bendru požiūriu į baudų skyrimą rinkos dalyviams.

4.9. Komitetas prašo Komisijos išaiškinti tikslią žodžio „skubiai“ reikšmę siūlomuose 20 straipsnio pakeitimuose ir prašo teisėkūros institucijų susitarti ir nurodyti, kurios išimtys patenka į „skubaus“ sprendimo taikymo sritį.

4.10. EESRK pritaria siūlomiems 23 straipsnio pakeitimams, susijusiems su jungtinių priežiūros grupių ir jungtinio stebėsenos mechanizmo sukūrimu, tačiau pažymi, kad tai turės įtakos biudžetui, nes šioms institucijoms, įskaitant ESMA, reikės priimti daugiau darbuotojų. EESRK siūlo pilietinę visuomenę įtraukti į 23c straipsnyje nustatytą stebėsenos mechanizmą, ypač atsižvelgiant į būsimus politinius sprendimus.

4.11. Pilietinės visuomenės dalyvavimas būtinas ir tam, kad Pagrindinių sandorio šalių priežiūros komitetas (24a straipsnis) galėtų tinkamai įvertinti tarpusavio sąsajas, ryšius ir koncentracijos riziką, o EESRK stebėtojo teisėmis turėtų dalyvauti jungtiniame stebėsenos mechanizme. Reikėtų atsižvelgti į poreikį sumažinti daugelio tarpuskaitos sistemoje dalyvaujančių institucijų atsakomybės dubliavimąsi. Europos ir nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas turėtų būti veiksmingas ir pritaikytas prie rinkos rizikos dinamikos.

4.12. Penkerių metų terminas, per kurį Komisija turi atidžiai peržiūrėti reglamento taikymą po jo įsigaliojimo, atrodo labai ilgas, atsižvelgiant į laikotarpį tarp ERIR reglamento pakeitimų. Be to, EESRK tikėjosi, kad 2023 m. sausio 2 d., kaip buvo susitarta, Komisija pateiks ataskaitą dėl ERIR REFIT ir ERIR 2.2 taikymo, tačiau dabar Komisija siūlo tai atšaukti. Komitetas nepritaria šiam pasiūlymui ir mano, kad dėl jo ERIR pakeitimai gali likti visiškai neįvertinti, atsižvelgiant į jau atliktus atitinkamus ERIR reglamento pakeitimus.

4.13. Galiausiai Komitetas pritaria didesniam skaidrumui, kurį suteikia pasiūlymas iš dalies pakeisti 38 straipsnį dėl tarpuskaitos narių ir klientų, teikiančių tarpuskaitos paslaugas, prievolės informuoti savo klientus ir potencialius klientus apie garantinės įmokos modelius ir galimus nuostolius ar kitas išlaidas, jei PSŠ imtųsi gaivinimo priemonių. EESRK mano, kad tarpuskaitos nariai taip pat turėtų prisidėti prie ES tarpuskaitos sistemos skaidrumo didinimo.

Briuselis, 2023 m. kovo 22 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė
Christa SCHWENG